

SUOMEN SUURLÄHETYSTÖ

Moskova

8.6.2017

Moskovan suurlähetystön uutiskatsaus (28.4.-1.6.2017)

- Putin vieraili Ranskassa ja Kiinassa, Lavrov Yhdysvalloissa.
- Valmistautuminen 2018 presidentinvaaleihin käynnistynyt.
- Pääministeri Medvedevin kannatus vaipunut ennätysalhaiseksi.
- Oppositio poliitikko Aleksei Navalnyi jatkaa presidentinvaalikampanjointia ongelmista huolimatta.
- Kansainvälinen huomio Tšetšenian homovainojen ympärillä jatkuu, federaation esitutkinta käynnistynyt.
- Venäjä on edelleen sitoutunut Pariisin sopimukseen, mutta kunnioittaa USA:n päätöstä.
- Kudrinin suunnitelmassa on kolme prioriteettia: teknologinen kehitys, inhimillinen pääoma ja nykyaikainen valtio.
- Maailmanpankki odottaa Venäjän talouden kasvavan 1,3 %.
- Ulkomaiset investoijat leikkaavat edelleen Venäjän investointeja.
- Venäjä poisti Turkin vastaisia pakotteita.
- Pakote-elintarvikkeiden tuonti Valko-Venäjän kautta jatkuu.
- Eurooppalaiset yhtiöt sopivat Nord Stream 2:n rahoittamisesta.

1. Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Venäjän ja Ranskan presidentit keskustelivat Pariisissa 29.5. kahdenvälisistä suhteista, Lähi-idän tilanteesta sekä Syyrian ja Ukrainan kriiseistä. Presidentti Putin totesi lehdistötilaisuudessa Venäjän ja Ranskan perustavan kahdenvälisen työryhmän koordinoimaan terrorisminvastaista taistelua. Sanomalehti Vedomosti nosti esille presidentti Macronin vetoimuksen seksuaalivähemmistöjen suojelemiseksi Tšetšeniassa. Venäjän mediat kiinnittivät huomiota myös presidentti Macronin sanoihin Macronin vastaisista valheellisista propagandauutisista, joita mm. Rossija Segodnya ja Sputnik julkaisivat Ranskan presidentinvaalikampanjan aikana. RBK-lehden mukaan presidenttien ensimmäinen tapaaminen osoittaa valmiutta löytyvän suhteiden rakentamiseen puhtaalta pöydältä, yhteisiin intresseihin perustuen. *(kaikki mediat)*

Ulkoministeri Sergei Lavrov vieraili Yhdysvalloissa tavaten presidentti Trumpin ja ulkoministeri Rex Tillersonin 10.5. Ministerit keskustelivat muun muassa kahdenvälisistä asioista, Lähi-idän ja Afganistanin tilanteista sekä Syyrian ja Ukrainan kriiseistä. Sanomalehti Izvestian mukaan maat aikovat perustaa työryhmän, jonka tehtävänä on edistää kahdenvälisten suhteiden normalisointia. Työryhmän mahdollisiksi tuleviksi yhteispuheenjohtajiksi lehti nimeää varaulkoministeri Sergei Rjabkovin ja varaulkoministeri Thomas Shannonin. Venäläismediat uutisoivat laajalti Lavrovin ja Trumpin tapaamisesta nousseesta kohusta ja väitetystä tietovuodosta; jotkut asiantuntijat pitivät kohua tarkoituksellisenä, jonka tarkoituksena on presidentti Trumpin asettaminen virkasyytteesen. Venäjän ulkoministeriön tiedottaja luonnehti syytöksiä "vale uutisiksi ja poliittiseksi painostukseksi", kun taas presidentinhallinnon tiedottaja Peskov kommentoi väitteiden olevan "hölynpölyä". Presidentti Putin kommentoi 17.5. Venäjä-kohua ja presidentti Trumpia kohtaan esitettyjä syytöksiä arkaluontoisen informaation paljastamisesta "poliittiseksi skitsofreniaksi". (*Gazeta.ru, Izvestia, TASS, Kommersant, NG, RBK, RG, RIAN*)

Presidentti Putin tapasi Italian pääministerin Paolo Gentilonin 17.5. Putinin mukaan maat pyrkivät "jatkamaan syvenevää ulkopoliittista koordinoitua", erityisesti Italian YK:n turvallisuusneuvostojäsenyyden ja vuoden 2018 ETYJ:in puheenjohtajuuden merkeissä. Venäläismedioissa pantiin merkille Gentilonin vierailun tapahtuvan sopivasti ennen G7 -maiden huippukokousta Italian Taorminassa. Nezavisimaja Gazetan haastatteleman asiantuntijan mukaan Italia saattaa valmistella ehdotusta Ukrainan kriisin ratkaisemiseksi. (*Gazeta.ru, Interfax, Izvestia, Kommersant, NG, RG, Vedomosti; Rossiya 1*)

Presidentti Putin osallistui One Belt, One Road –foorumiin 14.-15.5. Pekingissä todeten Venäjän tukevan hanketta. Putin puhui laajan euraasialaisen talousyhteistyön puolesta ja totesi yli 50 maan olevan kiinnostuneita talousyhteistyöstä Euroasian talousliiton kanssa. Hän myös vetosi kaikkiin osapuoliin lopettamaan sotaisan retoriikan ja syyttelyn. Putin tapasi foorumin yhteydessä mm. Kiinan ja Turkin presidentit. Venäläismediat nostivat esille Intian ja Japanin valtiojohdon poissaolon. (*Gazeta.ru, Kommersant, RIAN, NG, RBK, RG, TASS*)

Venäjä ja Turkki ovat sopineet poistavansa lähes kaikki kahdenväliset talouspakotteet presidentti Putinin ja presidentti Erdoğanin tavatessa 3.5. Sotšissa. Turkkiilaisten tomaattien tuontirajoitukset jäivät kuitenkin voimaan. Sanomalehti Kommersant nimesi terrorisminvastaisen taistelun, Syyrian konfliktin sekä kahdenvälisten sopimusten toimeenpanon olleen keskustelujen pääaiheita. Kommersantin mukaan tiiviistä kontakteista huolimatta keskustelut eivät ole helppoja presidenttien välillä, Turkin vaatiessa edelleen al-Assadin väistymistä ja antaessa tukensa Yhdysvaltojen risteilyohjusiskulle Syyriassa. Sanomalehti Vedomostin haastattelema asiantuntija pitää mahdollisena, että Turkin suostuminen venäläisen viljan tuontirajoitusten poistamiseen liittyisi Venäjän tekemiin myönnytyksiin Syyrian konfliktiin liittyen. Varapääministeri Dvorkovitš huomautti Venäjän ilmailuviranomaisen peruneen Turkkiin suuntautuvien charter-lentojen kiellon. Presidentinhallinnon tiedottajan Peskovin mukaan presidentit keskustelivat mahdollisesta asekaupasta koskien S-400 ilmatorjuntajärjestelmää. (*Gazeta.ru, Kommersant, MK, RG, RIAN, TASS, Vedomosti, Rossiya 1*)

Presidentti Putin tapasi liittokansleri Merkelin Sotšissa 2.5. keskustellen mm. Ukrainan ja Syyrian kriiseistä sekä tulevasta Hampurin G20-huippukokouksesta. Sekä presidentti Putin että liittokansleri Merkel kannattivat ns. Normandian formaatin säilyttämistä Itä-Ukrainan konfliktin ratkaisemiseksi ja painottivat Minskin sopimuksen toimeenpanon tärkeyttä. Sanomalehti Vedomosti totesi Merkelin painottaneen tarvetta saattaa Itä-Ukrainan raja Ukrainan hallituksen valvontaan. Sanomalehti Kommersant totesi johtajien Itä-Ukrainaa koskevien tilannearvioiden etäännyneen entistäkin kauemmas toisistaan. Vedomostin mukaan Merkel nosti esille myös uskonnollisten ja seksuaalivähemmistöjen oikeudet Venäjällä. (*Gazeta.ru, Izvestia, Kommersant, RG, Vedomosti; Rossiya 1, Channel One, <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/54439>*)

2. Sisäpolitiikka ja ihmisoikeudet

Maaliskuun 2018 presidentinvaaleihin valmistautuminen käynnistynyt. Venäjän duuma hyväksyi vastikään vaalilainsäädännön muutokset, jotka helpottavat vaalitarkkailijoiden asettamista sekä kieltävät äänestämisen ns. vaaliotteilla oman rekisteröidyn asuinalueen ulkopuolella. Duuman hyväksymä lakimuutos myös määrää presidentinvaalien päiväksi 18.3.2018, Krimin laittoman liittämisen neljännen vuosipäivän. Laki etenee seuraavaksi presidentin allekirjoitettavaksi. Presidentti Putin ei ole vielä ilmoittanut osallistumisestaan vaaleihin. Riippumattoman Levada-keskuksen kyselytutkimuksen mukaan kaksi kolmasosaa venäläisistä haluaisi nähdä Vladimir Putinin jatkavan presidenttinä. Kremlä lähellä toimivan Foundation for Civil Society Development -tutkimuskeskuksen mukaan Putin voisi saada vaaleissa 70–75 prosentin kannatuksen. Kommersant-lehden siteeraamat asiantuntijat esittävät arvioksi 67–72 % äänistä. Presidentinvaaleihin osallistumisestaan ovat tähän mennessä ilmoittaneet Jabloko-puolueen perustaja Grigori Javlinski, LDPR-puolueen puheenjohtaja Vladimir Žirinovski sekä Korruption vastaisen säätiön johtaja Aleksei Navalnyi. Kommunistipuolue KPRF, Oikeudenmukainen Venäjä ja valtapuolue Yhtenäinen Venäjä eivät ole vielä ilmoittaneet ehdokkaistaan. Presidentinvaaleja edeltävät syyskuussa 2017 järjestettävät vuosittaiset aluevaalit, joissa valitaan mm. 16 kuvernööriä, sekä Moskovan pormestarinvaalit ja Moskovan paikallisvaalit. Media-arvioiden mukaan maaliskuun presidentinvaalien äänestysprosenttia pyritään nostamaan yhdistämällä vaaleihin paikallisia kansanäänestyksiä ei-poliittisista teemoista. (*Gazeta.ru, Kommersant, RBK, Vedomosti, Levada, Izvestija*)

Pääministeri Medvedevin kannatus vaipunut ennätysalhaiseksi. Levada-keskuksen huhtikuun lopun kyselytutkimuksen mukaan 45 prosenttia venäläisistä kannattavan pääministeri Dmitri Medvedevin eroa. Levada-keskuksessa tulos liitetään oppositiopoliitikko Aleksei Navalnyin keväällä julkaisemiin paljastuksiin Medvedevin väitetystä korruptiosta. Mediatietojen mukaan pääsyyttäjänvirasto on palauttanut Venäjän tutkintakomitealle duuman edustaja Valeri Raškinin (KPRF) pyynnön tutkia pääministeriin liittyvät väitetyt korruptiopaljastukset. Myös Venäjän sisäministeriö ei uutistietojen mukaan ole löytänyt rikoksen merkkejä Navalnyin videon paljastuksista. Navalnyin paljastusvideo sai myös venäläisen miljardööri Alisher Usmanovin viemään Navalnyin oikeuteen kunnianloukkauksesta (Navalnyin paljastusvideolla Usmanovin väitetään siirtäneen varoja hyväntekeväisyysäätiölle, joka linkitetään pääministeri Medvedeviin). Moskovalainen oikeusistuin ratkaisi asian Usmanovin hyväksi ja määräsi toukokuun lopussa Navalnyin säätiöineen poistamaan verkosta paljastusvideon sekä kaiken tutkimukseen liittyvän informaation. (*RBK, Kommersant, Novaja Gazeta*)

Maaliskuun korruption vastaisten mielenosoitusten seurauksena tuomittu vankeuteen kaksi henkilöä, seuraava mielenosoitus 12.6. Moskovalainen kaupunginosatuomioistuin tuomitsi Juri Kulin kahdeksan kuukauden vankeusrangaistukseen poliisin kimppuun hyökkäämisestä 26.3. korruption vastaisessa mielenosoituksessa Moskovassa. Lisäksi samasta syystä tuomittiin 18 kuukauden vankeusrangaistukseen Aleksander Špakov. Mediatietojen mukaan moskovalainen tuomioistuin on myös määrännyt pidätettäväksi Dmitri Krepin epäiltynä poliisin kimppuun hyökkäämisestä. Federaationeuvoston puheenjohtaja Valentina Matvijenko on esittänyt vanhempien asettamista vastuuseen alaikäisten osallistumisesta luvittamattomiin mielenosoituksiin. Uutistietojen mukaan Venäjän ihmisoikeusvaltuutettu Tatjana Moskalkova tukee Matvijenkon aloitetta. Oppositio poliitikko Aleksei Navalnyi on kutsunut venäläisiä uuteen korruption vastaiseen mielenosoitukseen Venäjän kansallispäivänä 12.6. Moskovan kaupunki ei ole myöntänyt mielenosoitukselle lupaa pyydettyllä paikalla, mutta tarjosi tällä kertaa vaihtoehtoisia pitopaikkoja myös keskustasta. (*Gazeta.ru, Kommersant, RBK, Vedomosti*)

Oppositio poliitikko Aleksei Navalnyi jatkaa presidentinvaalikampanjointia ongelmista huolimatta. Huhtikuussa Navalnyi päätyi sairaalaan saatuaan kasvoilleen desinfiointiaine briljanttivihreää. Kemikaalin vaikutuksesta Navalnyi menetti väliaikaisesti suuren osan oikean silmän näkökyvystä ja päätyi operaatioon Espanjaan. Navalnyi on kuitenkin jatkanut kampanjointia Venäjän alueilla. Kampanjatoimistot on avattu yli kolmessakymmenessä kaupungissa, ja Navalnyin tunnettuus Venäjällä on lisääntynyt viime kuukausina vauhdilla. Samaan aikaan Navalnyin kampanjatoimistojen vuokrasopimuksia on lakkautettu ainakin kuudessa Venäjän kaupungissa. Media-arvioiden mukaan Navalnyi ei todennäköisesti voi rekisteröityä presidentinvaaliehdokkaaksi helmikuussa uusitun kavallustuomion takia. (*Vedomosti, Gazeta.ru, TASS, Nezavisimaja Gazeta*)

Moskovassa protestoidaan Hruštševin aikaisten kerrostalojen purkamista vastaan. Lakialoite koskien massamittaista kerrostalojen purkamista on läpäissyt Venäjän duuman ensimmäisen luennan, ja Moskovan kaupunginhallitus on julkistanut ensimmäisen alustavan listan 4566 purettavasta kerrostalosta. Alun perin listalle oli tarkoitus asettaa noin 8000 kerrostaloa. Jokaisen kerrostalon asukkaiden on tarkoitus päättää talonsa kohtalosta äänestämällä. Mediassa on kritisoitu sitä, etteivät alustavalle listalle ole päätyneet monet todellisesti surkeassa kunnossa olevat rakennukset. Moskovassa osoitettiin 14.5. mieltä hanketta vastaan. Luvan saaneeseen mielenosoitukseen osallistui poliisin ilmoituksen mukaan 8000 henkilöä ja media-arvioiden mukaan 20–30000 henkeä. Mielenosoittajien mukaan lakiehdotus rakennusten purkamisesta loukkaa asukkaiden perustuslaillisia oikeuksia ja etuja. Oppositioaktivisti Aleksei Navalnyi otti osaa mielenosoitukseen, mutta hänen ei annettu nousta esiintymislavalle. Mielenosoituksen järjestäjät korostivat tapahtuman "epäpoliittista luonnetta". Toinen Parnas ja Jabloko –puolueiden luotsaama 3000 hengen mielenosoitus järjestettiin 28.5. Ensimmäisen mielenosoituksen jälkeen Moskovan pormestari Sergei Sobjanin jätti Moskovan kaupunginduuman käsittelyyn uuden lakialoitteen lisätakeista purettavien rakennusten asukkaille. Kaupunginduuma on hyväksynyt lain. Toukokuussa Moskovassa osoitettiin mieltä myös purkualoitteen puolesta. Valtiota lähellä toimivan VTSIOM-tutkimuskeskuksen kyselytutkimusten mukaan 75 prosenttia mahdollisten remonttikohteiden asukaista tukee purkuhanketta. Toisaalta 37 prosenttia moskovalaisista pitää hankkeen pääsyyinä rahanpesua sekä epäilee uudelleenasettamisjärjestelyn toimivuutta. Lakialoite on

tulossa valtionduuman toiseen käsittelyyn kesäkuussa. Massiivinen hanke koskettaa 338 000 kotitaloutta ja hankkeen kestoksi on arvioitu vähintään 10–15 vuotta. (*Kommersant, RBK, Vedomosti, Eho Moskvy*)

Mihail Hodorkovskin Avoin Venäjä –järjestöstä ei-toivottu organisaatio. Venäjän syyttäjänvirasto lisäsi huhtikuun lopussa entisen öljyoligarkki Mihail Hodorkovskin Avoin Venäjä –järjestön ei-toivottujen organisaatioiden listalle. Listalle päätyivät kaksi Iso-Britanniaan rekisteröityä Hodorkovskin Avoin Venäjä –liikkeen osaa. Periaatteessa päätös ei koske Venäjällä "liikkeen" (*dviženie*) muodossa toimivaa Avointa Venäjää. Samassa yhteydessä syyttäjänvirasto lisäsi ei-toivottujen organisaatioiden listalle myös yhdysvaltalaisen Institut of Modern Russia – instituutin, jota johtaa Mihail Hodorkovskin poika. Listaussyykseksi syyttäjänvirasto ilmoitti järjestöjen projektit, joilla pyritään diskreditoimaan Venäjän vaaleja. Lisäksi järjestöjen toiminta on syyttäjänviraston mukaan suunnattu "protestien herättämiseen sekä Venäjän sisäisen tilanteen epävakauttamiseen". Listausuutisen jälkeen Avoin Venäjä –liikkeen Moskovan toimiston tilat tutkittiin. Liike järjesti pian listauksen jälkeen 29.4. Moskovassa, Pietarissa ja joukossa muita Venäjän kaupunkeja pieneksi jääneen mielenosoituksen presidentti Putinin neljättä kautta vastaan. Mielenilmauksen yhteydessä pidettiin yli 110 ihmistä 10 kaupungissa. Moskovan mielenilmaus sujui ilman pidätyksiä. (<http://www.genproc.gov.ru/smi/news/genproc/news-1186636/>, *RBK, Vedomosti*)

Jekaterinburgilaiselle bloggerille 3,5 vuoden ehdollinen tuomio uskonnollisten tunteiden loukkaamisesta. Nuori jekaterinburgilainen bloggeri Ruslan Sokolovski tuomittiin 3,5 vuoden ehdolliseen vankeuteen hänen pelattuaan kaupungin kirkossa Pokemon Go –peliä. Sokolovski kuvasi pelinsä ja julkaisi sen verkossa. Oikeus totesi Sokolovskin "lietsoneen vihaa" sekä loukanneen uskonnollisia tunteita. (*RBK, Vedomosti, Eho Moskvy*)

Kansainvälinen huomio Tšetšenian homovainojen ympärillä jatkuu, federaation esitutkinta käynnistynyt. Huhtikuussa median kautta julkisuuteen tulleet tiedot Tšetšeniassa tapahtuneista sukupuolivähemmistöön kuuluvien miesten joukkopidätyksistä, kidutuksesta ja kuolemista ovat johtaneet federaation viranomaisten esitutkintaan. Alun perin sekä presidentti Putinin tiedottaja Dmitri Peskov että Venäjän ihmisoikeusvaltuutettu Tatjana Moskalkova totesivat, ettei väitteiden tueksi ole löydetty todisteita. Ulkomainen paine aiheen ympärillä on jatkunut. Saksan liittokansleri Angela Merkel nosti asian esiin tavatessaan Putinia Sotšissa. Venäläinen LGBT-järjestö on auttanut evakuoimaan Tšetšeniasta kymmeniä seksuaalivähemmistöön kuuluvia. (*Gazeta.ru, Nezavisimaja Gazeta, Dožd, Novaja Gazeta*)

3. Talous

- Putinin johdolla keskusteltiin tulevasta talousstrategiasta.
- Maailmanpankki odottaa Venäjän talouden kasvavan tänä vuonna 1,3 %.
- Teennäisesti heikko rupla häiritsee Venäjän kehitystä.
- Venäjä poisti Turkin vastaisia pakotteita.
- Euroasian talousliitto ja Iran sopivat alustavasti vapaasta kaupasta.
- Ulkomaiset investoijat leikkaavat edelleen Venäjän investointeja.
- Eurooppalaiset yhtiöt sopivat Nord Stream 2:n rahoittamisesta.
- Turkish Streamin rakennustyöt alkavat.
- OPEC jatkoi tuotannonrajoitussopimusta
- Venäjän arktisen kehitysohjelman budjettia supistettaneen.
- Venäjä kirii digitaalista jälkeenjääneisyyttään kiinni tietoyhteiskuntastrategialla?
- Digitaalitaloudesta Venäjän uusi talousveturi?
- Pakote-elintarvikkeiden tuonti Valko-Venäjän kautta jatkuu.

Venäjän talouskasvu	2015	2016	E2017
BKT:n kasvu %	-2,8 %	-0,2 %	2,0 %
Reaalipalkka %	-8,9 %	0,7 %	1,3 %
Inflaatio %	12,9 %	5,4 %	3,8 %
Vähittäiskauppa, %	-10,1 %	-5,2 %	1,9 %
Teollisuustuotanto %	-3,4 %	1,3 %	2,0 %
Investoinnit %	-8,4 %	-0,9 %	2,5 %
Vienti %	-33,0 %	-17,4 %	9,5 %
Tuonti %	-37,0 %	-0,5 %	5,7 %
Uralsin keskihinta USD/bll	51,2	41,0	40,0
Budjetin yli/alijäämä	-2,6 %	-3,6 %	-2,0 %
<i>Lähteet: Rosstat ja talouskehitysministeriön perusskenaario</i>			
Vararahastot	mrd. USD	1.4.2017	
Vararahasto		16,2	
Hyvinvointirahasto		73,3	
Keskuspankin kulta- ja valuuttavarannot		398,0	
<i>Lähteet: Venäjän keskuspankki ja finanssiministeriö</i>			
Ruplan kurssi		2.5.2017	
EUR/RUB		63,53	
USD/RUB		56,54	
<i>Lähde: Venäjän keskuspankki</i>			
Raakaöljyn hinta		29.5.2017	
Brent USD/bll		52,08	
Urals USD/bll		50,57	
<i>Lähde: Neste Oil</i>			

Venäjä on edelleen sitoutunut Pariisin sopimukseen, mutta kunnioittaa USA:n päätöstä. Ennen Yhdysvaltain presidentti Trumpin ilmoitusta maan vetäytymisestä Pariisin sopimuksesta Venäjän ympäristöministeri Sergei Donskoi totesi, että sopimus toimii, vaikka USA päättäisi lähteä. Trumpin ilmoituksen jälkeen Venäjän varaulkoministeri Sergei Rybjakov kommentoi, että Venäjä on edelleen sitoutunut sopimuksen noudattamiseen. Rybjakovin mukaan sopimuksen muodostaminen oli vaivalloista ja on väärin väittää, että se suosisi joitain maita enemmän kuin toisia. Venäjä kuitenkin kunnioittaa Yhdysvaltojen itsemääräämisoikeutta ja siksi myös päätöstä vetäytyä sopimuksesta. Venäjä on allekirjoittanut Pariisin sopimuksen, mutta ei vielä ratifioinut sitä. Venäjä jatkaa sopimuksen talousvaikutusten arviointia ja tekee päätöksen mahdollisesta ratifioinnista arvion perusteella. Arvio voisi Donskoin mukaan valmistua kuluvan vuoden loppuun mennessä. Venäjä on hyväksynyt tiekartan, joka antaa aikaa seurausten arvioinnille ja mahdolliselle ratifioinnille vuoteen 2019 saakka. (TASS)

Tulevasta talousstrategiasta keskusteltiin Putinin johdolla. Kokoukseen osallistui keskeisiä hallituksen jäseniä, presidenttihakemiston päällikkö, keskuspankin johtaja, keskeisten teollisuus- ja yritysyritysten johtajat sekä entinen finanssiministeri Aleksei Kudrin ja presidentin yritysasiain johtaja Boris Titov. Kokouksessa käsiteltiin kolmea talousuudistuksia koskevaa suunnitelmaa: 1) hallituksen vuosille 2017–2025 laatimaa talouskehityssuunnitelmaa, jonka Medvedev esitteli Putinille 19.5., 2) Kudrinin ja Strategisten aloitteiden keskuksen uudistusstrategiaa vuosille 2018–2024 sekä 3) Boris Titovin ja Stolypinin klubin vuoteen 2025 ulottuvaa "kasvun strategiaa". Kudrin esitteli tilaisuudessa talousstrategiansa ensimmäistä kertaa, mutta sitä ei ole vielä julkistettu yleisölle. Putin painotti kokouksessa, että talouskehityssuunnitelmien täytyy olla realistisia ja selkeitä ja vastata yhteiskunnan eri ryhmien tarpeisiin. Liiketoimintailmapiiriä ml. pk-yritysten tilannetta ja kilpailukykyä on kehitettävä, työvoiman tuottavuutta ja suurten investointihankkeiden tuottavuutta lisättävä riippuvuutta raaka-aineiden viennistä vähennettävä. Erityisesti oikeusjärjestelmää ja instituutioita on uudistettava. Putin on aiemmin todennut, että Venäjän tavoitteena on maailman keskimääräistä talouskasvua nopeampi talouskasvu 2019–2020 mennessä. Uusia talouskokouksia on määrä järjestää kesä–heinäkuussa. Kudrinin mukaan mahdollisesti osa strategiasta voisi valmistua ennen 2018 presidentinvaaleja. (Vedomosti, Kommersant, Rossiiskaja Gazeta)

Kudrinin suunnitelmassa on kolme prioriteettia: teknologinen kehitys, inhimillinen pääoma ja nykyaikainen valtio. Prioriteettien alla on 14 konkreettisempaa ohjelmaa. Suunnitelman tavoitteena on 3,3 prosentin talouskasvu vuoteen 2020 mennessä ja 4,2 prosentin kasvu 2026 mennessä. Talouskasvun keskeinen tekijä olisi työn tuottavuus ja sen kasvun kaksinkertaistuminen. Kudrin ehdottaa mm. julkisen sektorin kasvun pysäyttämistä, oikeus- ja hallintoreformeja, koulutus- ja terveydenhuoltomenojen lisäämistä, puolustusmenoleikkauksia, eläkeiän nostamista, valuuttasäätelyn vapauttamista ja tullimuodollisuuksien virtaviivaistamista. Uudistuksen kulut katettaisiin federaatiobudjetin uudelleenallokoinnilla. Kudrin on aikaisemmin puhunut eläkeiän korottamisen tarpeellisuudesta (naisilla 63 vuoteen ja miehillä 65 vuoteen). Julkisuudessa asiantuntijat kommentoivat Kudrinin suunnitelmaa realistisena ja kunnianhimoisena, mutta avainkysymyksenä, kuten takavuosienkin suunnitelmien osalta, nähdään suunnitelman toimeenpano. Strategiaa on kritisoitu siitä, etteivät monet lupaukset perustu laskelmille sekä siitä, ettei siinä paljasteta elintason laskun syitä. Talouskehitysministeri Oreškin, jonka

johtama ministeriö on strategianvalmistelun keskustaho, mainitsi hiljattain, että strategian sijaan tulisi tehdä toimintasuunnitelma, jota voisi tarpeen mukaan sovittaa alati muuttuvaan taloudelliseen tilanteeseen. (*Vedomosti, NG, Interfax, Prime*)

Venäjän taloutta uhkaavat kriminalisoituminen, korruptio ja harmaan sektorin suuri rooli. Presidentti Putinin toukokuussa hyväksymän vuoteen 2030 ulottuvan taloudellisen turvallisuuden strategian mukaan maan taloutta uhkaavat länsimaiden pakotteet, riippuvuus luonnonvaroista, korruptio, varjosektori ja Venäjän rajoja koskevat konfliktit. Hallituksen tulee kolmen kuukauden kuluessa säätää toimista uuden strategian toimeenpanemiseksi, ja se raportoi vuosittain presidentille strategian toimeenpanosta. Aiempi strategia on vuodelta 1996. (*Vedomosti*)

Maailmanpankki odottaa Venäjän talouden kasvavan tänä vuonna 1,3 %. Aikaisemmin Maailmanpankki ennusti 1,5 prosentin kasvua vuonna 2017. Se totesi raportissaan, että Venäjän alueet ovat vähentäneet menoja. Alueelliset reaaliomenot ovat vähentyneet 16 prosenttia vuosina 2013–2016. Lasku koulutusmenoissa on ollut 18 prosenttia, infrastruktuurimenoissa 14 prosenttia sekä asunto- ja kunnallistekniikkamenoissa 22 prosenttia. Maailmanpankki varoittaa, että sosiaalimenojen leikkaaminen voi johtaa elintason ja inhimillisen pääoman heikkenemiseen. (*Vedomosti*)

Kansainvälisen valuuttarahasto IMF:n mukaan Venäjä toipuu kahden vuoden taantumasta, joka osoittautui vähäisemmäksi Venäjän rahoitusviranomaisten toteuttamien toimenpiteiden vuoksi. IMF määrittelee Venäjän hallituksen päätehtäviksi: uuden tiukan budjettisäännösten hyväksyminen, jolla pyritään saavuttamaan 4 prosentin inflaatiotavoite, rahapolitiikan asteittaisen keventämisen jatkaminen, rahoitusalan uudistusten jatkaminen ja rakenteelliset uudistukset (omaisuuden suojaaminen, institutionaalisen ympäristön uudistaminen, työmarkkinauudistus, innovaatiot ja infrastruktuuri sekä eläkejärjestelmän uudistaminen). (*NG, Vedomosti*)

Neljän prosentin inflaatiotavoite saavutettiin huomattavasti odotettua aiemmin jo 15.toukokuuta. Keskuspankki odotti sen tapahtuvan vasta vuoden 2017 loppuun mennessä. Talouskehitysministeriö varoittaa nyt liian alhaisen inflaation (alle 2 prosentin vuosivauhti) vaikuttavan negatiivisesti talouskasvun vauhtiin. Taloustieteilijöiden mukaan 4 prosenttia on kultainen keskitie, mutta inflaation lasku oli liian nopeaa. (*Kommersant, BFM*)

Budjettitarkistuksia kuluvan vuoden budjettiin. Hallituksen duumalle 25. toukokuuta tekemät federaation talousarvion muutokset vuodelle 2017 tarkoittavat menojen kasvua 362 miljardilla ruplalla. Tästä määrästä 193 miljardia ruplaa kohdennetaan avoimiin ja 168 miljardia ruplaa salaisiin menoluokkiin. Vuoden 2016 budjetissa salaisten menoluokkien osuus oli 21,7 prosenttia budjetin kokonaissummasta. Suurin osa budjettimenojen kasvusta käytetään lainvalvontaviranomaisiin. Valtiovarainministeriö ei sulje pois sitä, etteikö budjetin menoja voitaisi lisätä myöhemmin tänä vuonna. (*RBK, NG*)

Talouskasvu kiihtyy, teollisuus elpyy hitaasti. VEB:n yleiskatsauksen mukaan BKT kasvoi huhtikuussa vuositasolla 1,5 prosenttia (maaliskuussa 0,8 prosenttia). Kaivannaisten louhinta kasvoi 1,1 prosenttia, sähkö- ja vesihuolto 2,8 prosenttia, jalostusteollisuus 0,3 prosenttia, liikenne 2 prosenttia, rakennusteollisuus 0,8 prosenttia, vähittäiskauppa 0,1 prosenttia. Tuotteiden verotus ja tuonti

lisääntyivät 0,3 prosenttia. Tammi–huhtikuusta lähtien BKT kasvoi viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 0,8 prosenttia. Rosstatin mukaan teollisuustuotanto kasvoi tammi–huhtikuussa 0,7 prosenttia (se kasvoi 0,1 prosenttia vuoden 2016 vastaavalla ajanjaksolla). Huhtikuussa teollisuustuotanto hyppäsi 2,3 prosenttia. Kaivannaisten louhinta kasvoi tammi–huhtikuussa 1,9 prosenttia ja sähkön ja kaasun tuotanto 2,4 prosenttia. Samaan aikaan jalostusteollisuus laski 0,4 prosenttia. Jotkut asiantuntijat kutsuvat toipumista "positiiviseksi stagnaatioksi", koska kasvuvauhti pysyy alhaisella tasolla. (*Vedomosti*)

Parempaa veronkantoa. Venäjän veroviraston päällikön Mišustinin mukaan veroja kannettiin tammi–huhtikuussa 2017 39 prosenttia enemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana. Hänen mukaansa talousuudistus auttoi saamaan konsolidoidulle budjetille 100 miljardia ruplaa ja parempaan verohallintoon 200 miljardia. (*Vedomosti*)

Puolustusmenoja vähennetään? Presidentti Putin osallistui Sotšissa puolustusmenoja käsitelleeseen kokoukseen, josta saatujen tietojen mukaan valtion uusi asevarusteluohjelma hyväksytään syyskuussa. Uuden ohjelman 2018–2025 määrärahat olisivat 17 triljoonaa ruplaa nykyisen 2011–2020 ohjelman 20 triljoonan ruflan sijaan. Kokouksessa päätettiin myös jäädyttää kalliita hankkeita kuten uuden lentotukialuksen rakentaminen. (*Vedomosti*)

Teennäisesti heikko rupla häiritsee Venäjän kehitystä. Venäjän keskuspankin mukaan yritykset kilpailla kansainvälisillä markkinoilla hintadumpingilla eli alentamalla teennäisesti kansallisen valuutan arvoa ovat eilistä päivää. Nykyaikana valuuttakurssi on globaaleissa tuotantoketjuissa kilpailukykytekijä yhä harvemmalle tuoteryhmälle. Venäjän yritykset kilpailla vain hinnalla johtavat teknologisen jälkeenjääneisyyden kasvuun. (*Vedomosti*)

Poismuutto Venäjän Kaukoidästä jatkuu taloushankkeista huolimatta. Venäjän viisi vuotta sitten perustama Kaukoidän kehitysministeriö ei ole hankkeillaan onnistunut elvyttämään alueen taloutta. Viidessä vuodessa yli 80 000 asukasta on muuttanut pois alueelta. Seuraavaksi ministeriö aikoo laatia suunnitelman sairaanhoidon edellytysten ja väestönkehityksellisen tilanteen parantamiseksi. (*Nezavisimaja Gazeta*)

Taloudelliset ulkosuhteet

Venäjä poisti Turkin vastaisia pakotteita. Presidentti Putin on allekirjoittanut asetuksen, jolla poistetaan tiettyjen turkkilaistuotteiden (mm. hedelmät, vihannekset) tuontirajoitukset. Turkkilaisten tomaattien tuontirajoitus jäi kuitenkin voimaan. Lisäksi asetuksella poistettiin turkkilaisten yritysten toimintaa Venäjällä ja turkkilaisten rekrytointia koskeneet rajoitukset. Pääministeri Medvedev totesi Istanbulissa pidetyn Mustanmeren taloudellisen yhteistyön järjestön kokouksen 22.5. jälkeen, että Venäjä ja Turkki alkavat välittömästi purkaa talouspakotteita. (*Interfax*)

Saudi-Arabian investointeja Venäjälle odotetaan. Presidentti Putin tapasi toukokuun lopulla Saudi-Arabian varakruununprinssi Mohammed bin Salman Al Saudin. Saudi-Arabia saattaa investoida jopa 10 miljardia dollaria 25 yhteishankkeeseen Venäjällä. Maa on myös kiinnostunut ostamaan venäläisiä

aseita. Rossiiskie teknologii -yrityksen toimitusjohtaja Sergei Tšemezovin mukaan Venäjä keskustelee Saudi-Arabian kanssa T-90 -tankkien myynnistä. (*Rossiiskaja Gazeta*)

Kiina lainaa Venäjän valtioliittolaiselle, Valko-Venäjälle. Valko-Venäjän presidentti Lukashenko sai Kiinalta Pekingin silkkitiefoorumissa lupauksen yhden miljardin dollarin lainasta Valko-Venäjän öljynjalostamoiden modernisointiin. Maat sopivat myös sotilaallisesta yhteistyöstä ja siitä varten perustettavasta 20 miljoonan dollarin rahastosta sekä keskustelivat 30 päivän vastavuoroisesta viisumivapaasta matkustamisesta. (*Nezavisimaja Gazeta*)

Kiinaan viedään Venäjältä kasvavassa määrin raaka-aineita ja kalaa. Kiinan tullin tilastojen mukaan Venäjän ja Kiinan välinen kauppa kasvoi tammi–huhtikuussa yli 26 prosenttia melkein 25 miljardiin dollariin. Toisin kuin muiden maiden kanssa Kiinan tuonti Venäjältä ylitti viennin Venäjälle (13 miljardia dollaria vs. 11,6 miljardia dollaria). Kiina tuo Venäjältä pääasiassa raaka-aineita (noin 80 prosenttia), mutta se oli vuonna 2016 myös venäläisten elintarvikkeiden suurin tuoja. Tuonnista 98 prosenttia oli kalaa. Venäläisen suklaan vienti Kiinaan kasvoi myös kolmanneksen. (*Rossiiskaja Gazeta*)

Talouskehitysministeriö suunnittelee uusia viennin edistämistoimia. Varaministeri Voskresenskin mukaan ministeriön toimenpidesuunnitelman 2025 mukaan vientimenettelyjä helpotetaan ja uudistetaan sekä poistetaan venäläisten tuotteiden viennin esteitä (esim. etuuskohtelukauppaa koskevia sopimuksia solmimalla). Presidentti Putin on ilmoittanut, että Venäjä haluaa solmia Aasian ja Tyynenmeren alueen maiden, erityisesti Kiinan kanssa, Euraasialaisen sopimuksen kaupan helpottamisesta. (*Vedomosti*)

Euraasian talousliitto ja Iran sopivat alustavasti vapaasta kaupasta. EAEU ja Iran solmivat alustavan sopimuksen vapaakauppaan kuuluvista tuotteista. Osapuolten välinen vapaakauppa-alue perustettaneen tänä vuonna ja se aloittanee pysyvän toiminnan kolmen vuoden kuluessa. Venäjän osalta vapaakauppalistalle kuuluu mm. metalleja, rekka-autoja ja busseja, ja Iranin puolelta sitrushedelmät, kala ja merituotteita. EAEU:n jäsen Kirgisia vastustaa iranilaisten hedelmien, vihannesten ja maitotuotteiden lisäämistä listalle. (*Izvestija*)

Euraasian talouskomissio aloittaa vapaakauppaneuvottelut Intian kanssa. Asiasta ilmoitettiin Pietarin talousfoorumissa. (*Kommersant*)

Euraasian talouskomissio on asettanut polkumyynnitulleja ukrainalaisille terästuotteille. Ukrainalaisen miljardöörin Rinat Ahmetovin omistama terästehdas on kaksien pakotteiden kohteena, sillä myös Ukraina on asettanut "Donetskin kansantasavallan" hallussa olevan tehtaan taloussaartoon. (*Kommersant*)

Venäjä on aloittanut uuden WTO-kiistan Ukrainaa vastaan. Talouskehitysministeri Maksim Oreškinin mukaan Venäjä on aloittanut WTO-prosessin Ukrainan venäläisille liha- ja maitotuotteille, kalalle ja lannoitteille asettaman tuontikiellon johdosta. Myös Ukrainan venäläisiä yrityksiä koskevat rajoitukset mm. yksityistämiseen liittyen on riitautettu. (*Vedomosti, Interfax*).

Ukraina lisäsi venäläisyrityksiä pakotelistalleen. Yksi lisätyistä on autonvalmistaja GAZ. Ukrainan listalla on 468 venäläisyritystä mm. rekkavalmistaja Kamaz. Pakotteet sisältävät varojen väliaikaista jäädyttämistä, kaupallisten toimien rajoittamista ja rajoituksia julkisiin hankintoihin osallistumiseen. (*Vedomosti*)

Sääntely

Julkiset hankinnat sähköisiksi ensi vuoden alusta lähtien. Presidentti Putin on allekirjoittanut IVY-alueen julkisia hankintoja koskevan pöytäkirjan, jonka mukaan kaikki julkiset hankinnat tehdään 1.1.2018 alkaen sähköisessä muodossa. Julkiset hankinnat ovat vuositasolla yhteensä 5 miljardia ruplaa. Nyt vain puolet niistä tehdään sähköisesti. (*Vedomosti*)

Erityisinvestointisopimusten verosääntöihin tulossa muutoksia. Venäjän teollisuus- ja kauppaministeriö on ehdottanut finanssiministeriölle voittoveron poistamista koskevien ehtojen helpottamista ja IP-oikeuksien sisällyttämistä erityisinvestointisopimuksia koskevaan verolainsäädäntöön. Säädökset erityisinvestointisopimuksista, joiden tarkoituksena oli helpottaa uusien tuotantolaitosten perustamista, tulivat voimaan vuonna 2015. Tähän mennessä on solmittu kahdeksan sopimusta. (*Kommersant*)

Euraasian talousliitolle (EAEU) yhteinen tuonninkorvaussuunnitelma? EAEU:n teollisuuskomitea on käsitellyt Venäjän ehdotusta tuonnin korvaamisesta EAEU:ssa. Yhteiseen tuonninkorvaussuunnitelmaan on jo valittu 62 eri tavaraluokkaa 17 teollisuussektorilta. Tuonnin korvaamiseen osallistuvien yritysten alustava lista on laadittu. Suunnitelmaa ei ole vielä hyväksytty. (*Izvestija*)

Erityistalousalueiden lainsäädäntöä kiristetään. Venäjän hallitus valmistelee erityistalousalueiden reformia, jossa alueiden perustamiselle asetetaan tiukemmat kriteerit. Venäjän valtiokonttorin huhtikuisen raportin mukaan Venäjä on viimeisten kymmenen vuoden aikana investoinut kyseisiin alueisiin 185,8 miljardia ruplaa (n. 3 mrd. euroa), mutta on luonut vain 18 000 työpaikkaa, mikä tarkoittaa 10 miljoonan ruplan kustannusta per luotu työpaikka. (*Kommersant, Izvestija*)

Rospatent ei tue ehdotusta lääkkeiden patenttisuojan heikentämisestä. Federaation patenttivirusarvosteli antimonopolivirusarvostelu FAS:n ehdotusta, jonka mukaan lääkevalmistajien patenttisuojaa tulisi heikentää tuntuvasti. FAS on ehdottanut, että Venäjä voisi poistaa lääkevalmistajilta patenttisuojan kansanterveydellisistä syistä. Näihin syihin lukeutuisivat muun muassa epidemiat, valmistajan haluttomuus myydä tuotettaan Venäjän markkinoilla ja monopolistisen korkeat hinnat. Patenttivirusarvoston mukaan ehdotettu uudistus vahingoittaisi Venäjän investointi-ilmapiiriä, ja ulkomaiset yhtiöt, jotka ovat aikoneet tuoda lääkkeitään Venäjän markkinoille, voisivat vetäytyä. (*Izvestija*)

Venäjällä valmistettuja, vientituettuja autoja myydään eniten Valko-Venäjälle ja Kazakstaniin. Venäjällä valmistettujen autojen vienti oli 1,1 miljardia dollaria vuonna 2016. Suurimmat ostajat olivat Valko-Venäjä, Kazakstan, Kiina ja Saksa. Seitsemännellä sijalla oli USA, jonne toimitetut autot kuulvat todennäköisesti jälleenviennin piiriin, sillä autonvalmistajien mukaan autoja ei myydä USA:han. Venäjän vuoden 2017 budjetissa autoteollisuuden vientituet ovat yhteensä 11,8 miljardia ruplaa (vajaa 200 milj. euroa). Nykyisten sääntöjen mukaan lokalisoineet autonvalmistajat voivat teollisen kokoonpanon ollessa

kyseessä saada tukena 20 prosenttia viennin kuljetus- ja logistiikkakuluista. Venäläisyriyten tuki näistä kuluista voi olla jopa 80 prosenttia. Hallituksen kaavailemien uusien sääntöjen mukaan tuki olisi 60 prosenttia vientikuljetuskustannuksista ja jopa 80 prosenttia, kun tuotannon lokalisointiaste on korkeampi. Venäjän hallitus on jatkanut myös autolainoja ja -leasingia koskevia tukiohjelmia. Autojen myynti Venäjällä on noussut alkuvuonna 2,6 prosenttia (1–4/2017). (*Kommersant, Izvestija*)

Liiketoimintailmapiiri

Ulkomaiset investoijat leikkaavat edelleen Venäjän investointeja. Emerging Portfolio Fund Researchin (EPFR) mukaan Venäjältä poisvedettyjen investointien määrä oli 4.–10.5. yli 73 miljoonaa dollaria. Investointipako alkoi helmikuun lopulla ja kolmessa kuukaudessa se on ylittänyt 1,136 miljardia dollaria. Vuoden alussa ulkomaisten investointipankkien analyytikot odottivat Venäjän ja USA:n suhteiden lämpenemistä sekä pakotteiden poistumista tai lieventämistä. (*Kommersant*)

Yrittäjien luottamusindeksissä ristiriitaista kehitystä. Luottamusindeksi parani huhtikuussa 2017 vuoden 2016 joulukuuhun verrattuna kaivannaistuotannossa (-7 %:sta 1 %:iin), jalostustuotannossa (-8 %:sta -1%:iin) ja lasi sähkön, kaasun ja höyryn tuotannossa (6 %:sta -8 %:iin). Kaivannaisteollisuuden yrityksissä 12 prosenttia vastaajista pitää taloustilannetta hyvänä ja 72 prosenttia tyydyttävänä. Jalostusalan yrityksissä vastaavat luvut ovat 10 ja 74 prosenttia. Yritysjohtajien mukaan tuotannon kasvua rajoittaa riittämätön kysyntä sisämarkkinoilla, taloustilanteen epävarmuus ja korkea verotusaste. (*Venäjän tilastoviranomainen Rosstat*)

Kemikaalijätti BASF lokalisoi strategiansa mukaisesti. BASF aikoo toteuttaa markkinastrategiassaan 2025 olevat seitsemän lokalisointihanketta, joista neljä liittyy petrokemiaan. BASF:in Venäjän tytäryhtiön mukaan nämä ovat joko yhteisyrityksiä tai jalostuskorvaussopimuksia. (*Vedomosti*)

Hollantilainen Hendrix aikoo lokalisoida kalkkuna- ja kalkkunanmunien tuotantoon. Hendrix Geneticsin suunnitelma on investoida 20–30 miljoonaa euroa kalkkunoiden ja kalkkunanmunien tuotantolaitoksen rakentamiseen. Hankkeella yrityksen pitäisi saada 13 prosentin osuus markkinoista. Haudottujen munien tuonti Euroopasta on tällä hetkellä kiellettyä. (*Kommersant*)

Yritysasiamies Boris Titov raportoi Putinille jatkossakin liiketoiminnan ongelmista Venäjällä. Presidentti Putinin ja Titovin tapaamisessa presidentti pyysi Titovia jatkamaan yritysasiemiehenä kesäkuussa päättyvän kauden jälkeen. Titov luettelee Putinille esittelemässään raportissa yritysten ongelmia, joita ovat jatkuvat rikosprosessit liikemiehiä vastaan, yrityksiä kuormittava raportointi- ja kirjanpito-byrokratia sekä kauppojen ja vähittäismyyntipisteiden suurimittainen hävittäminen (mahdollisesti laittomasti) Venäjän alueilla, erityisesti Krasnojarskissa. Titovin raportti sisältää 269 liiketoimintaan Venäjällä liittyvää ongelmaa ja 600 ratkaisuehdotusta. Suurin osa raportista käsittelee valtion valvontaa ja liiketoiminnan sääntelyä. Yrityksistä 56 prosenttia on raportoinut hallinnollisten tarkastusten kasvusta. (*Izvestija, RBK*)

Liikemiehet haluavat päästä vaikuttamaan lainvalmisteluun. Venäjän teollisuudenharjoittajien ja yrittäjien liitto RSPB, Business Russia, pk-yritysten liitto Opora sekä kauppa- ja teollisuuskamari ovat ehdottaneet pääministeri Medvedeville, että asiakirjoista, jotka eivät sisällä valtiollisia salaisuuksia,

poistettaisiin merkintä "viralliseen käyttöön". Liikemiesten mukaan heiltä evätään oikeus osallistua lainsäädännön valmisteluun. Suurin osa uusista lakiluonnoksista asetetaan julkiseen keskusteluun internetissä, mutta vasta kun eri valtiolliset elimet ovat valmistelleet niitä luonnoksina, jotka merkitään "vain viralliseen käyttöön". Talouskehitysministeriö tukee liikemiesten aloitetta. (*Izvestija*)

Korruptio suurin Venäjän kehitystä hidastava ongelma. Higher School of Economicsin helmi-maaliskuussa 109 yliopistossa yli 6000 opiskelijan keskuudessa tekemän tutkimuksen mukaan kaksi kolmasosaa opiskelijoista nimesi korruption suurimmaksi maan kehitystä hidastavaksi tekijäksi. (*Vedomosti*)

Energia

Eurooppalaiset yhtiöt sopivat Nord Stream 2:n rahoittamisesta. Engie, OMV, Shell, Uniper, ja Wintershall sopivat Gazpromin kanssa rahoittavansa yhteensä puolet hankkeen kustannuksista (kukin 10 prosenttia, vajaa miljardi euroa). Gazprom on hankeyhtiön ainoa omistaja, muut yhtiöt tarjoavat lainamuotoista rahoitusta. (*Kommersant, Vedomosti*)

Turkish Streamin rakennustyöt alkavat. Allseas-yhtiö alkaa laskea putkia Venäjän puoleiselle Mustanmeren rannikolle. Gazpromin mukaan reitti on käytössä jo vuonna 2019. Euroopan puoleisesta putki-infrasta ei edelleenkään ole tehty päätöksiä. (*Vedomosti*)

Puolan PGNiG vaatii komissiota sakottamaan Gazpromia. Puolan valtion kaasuyhtiö PGNiG jatkaa tiukkaa linjaansa Gazpromin suhteen. PGNiG vaatii komissiota sakottamaan Gazpromia markkina-aseman väärinkäytöstä. Lisäksi Gazpromin tulisi PGNiG:n mukaan myydä omistuksensa Euroopan kaasunvarastointi- ja kuljetusinfraassa ja pehmentää sopimusehtojaan Euroopassa. (*TASS, Vedomosti*)

Putin: Venäjän ja Kiinan kaasuhankkeet etenevät suunnitellusti. Putinin mukaan hintakiistat on selvitetty ja Siperian Voima -kaasuputkihanke etenee. Putin kommentoi myös Kiinan ja Venäjän LNG-hankkeita Pekingin silkkitiekonferenssissa. Jamal LNG aloittaa tuotantonsa jo ensi vuonna. (*Nezavisimaja Gazeta*)

Venäjän rautatiet eivät kuljeta raaka-aineita Latvian satamiin? Mediatietojen mukaan rautatieyhtiö RŽD kieltäytyy kuljettamasta lasteja, jotka sisältävät öljyä, hiiltä tai mineraaleja, Latvian satamiin selittämättä syytä tai vedoten ratatöihin. Venäjän tavoitteena on jo pitkään ollut ohjata raaka-ainekuljetukset pois Baltian satamista omiin satamiinsa. (*Regnum, Reuters*)

OPEC jatkoivat tuotannonrajoitussopimusta. OPEC-maat päättivät jatkaa sopimusta yhdeksällä kuukaudella, maaliskuuhun 2018 saakka. Öljyn hinta laski ilmoituksen jälkeen lähes 5 prosenttia, sillä markkinat odottivat aiempaa suurempia tuotannon leikkauksia. Venäjä ja Saudi-Arabia ilmoittivat jo aiemmin tukevansa tuotannon rajoituksia. (*TASS, CNBC*)

Arktinen

Ulkoministerit allekirjoittivat yhteisjulistuksen Arktisen neuvoston kokouksessa. Arktisen neuvoston jäsenmaat Tanska, Islanti, Kanada, Norja, Venäjä, Yhdysvallat, Suomi ja Ruotsi allekirjoittivat neuvoston

kokouksessa Alaskan Fairbanksissa yhteisjulistuksen, joka painottaa yhteistyötä ja tasapainoa arktisella alueella. Venäjän ulkoministeri Sergei Lavrov painotti, että arktisella alueella ei ole "potentiaalia konfliktille". Arktisen neuvoston kaksivuotinen puheenjohtajuus siirtyi kokouksessa Yhdysvalloilta Suomelle. (TASS)

Venäjän arktisen kehitysohjelman budjettia supistettaneen. Talouskehitysministeriön laatima valtiollinen ohjelma arktisen alueen kehittämiseksi menettäneen noin kolme neljäsosaa budjetistaan. Alun perin ohjelman budjetiksi ehdotettiin yli 200 miljardia ruplaa (3,3 miljardia euroa) vuosille 2017–2025. Nyt budjettia on ehdotettu pienennettäväksi noin 50 miljardiin ruplaan (800 miljoonaa euroa). Useat suunnitellut infrastruktuurihankkeet jäänevät ohjelman ulkopuolelle. Medialähteiden mukaan ydinjäänmurtaja Liderin rakennus jätetään suunnitelman ulkopuolelle ja sille hankitaan rahoitus muista valtiollisista ohjelmista. (RBK)

Liikenne ja avaruus

Valko-Venäjän lennot siirrettiin kansainväliseen terminaaliin. Venäjän ja Valko-Venäjän välillä matkustavia kolmansien maiden kansalaisia koskevien rajatarkastusten astuessa voimaan 15.5. Valko-Venäjälle lähtevät lennot siirrettiin Venäjän lentokentillä kotimaan terminaaleista ulkomaanlentojen terminaaleihin. Venäjän ja Valko-Venäjän valtioliiton piirissä on ollut voimassa vapaa liikkuvuus eikä rajatarkastuksia ole periaatteessa ollut. Valko-Venäjä myönsi kuitenkin 12.2. alkaen yksipuolisesti viisumivapauden 80 maan, ml. EU:n ja USA:n, kansalaisille, minkä myötä viisumitta tulevat ulkomaalaiset voivat tulla laittomasti Valko-Venäjältä Venäjälle. Rajatarkastus ei koske valtioliiton kansalaisia. Valko-Venäjä ei aio tehdä rajatarkastusta valtioliiton sisäisillä lennoilla. (TASS)

EAEU:n piiriin uusi lento-onnettomuuksia tutkiva organisaatio? Venäjän liikenneministeriö on ehdottanut Kansainvälisen lentoliikennekomitean, IAC:in, tilalle uutta organisaatiota Euraasian talousliiton piiriin. Nykyinen komitea on perustettu vuoden 1991 siviili-ilmailusopimuksen perusteella 12 Neuvostoliiton alueelle syntyneen maan toimesta. Jos uusi organisaatio perustetaan EAEU:ssa niin IAC:in toimivalta Venäjällä, Kazakstanissa, Valko-Venäjällä, Armeniassa ja Kirgisiassa vähenee huomattavasti. (Izvestija)

Venäjän uusimman matkustajakoneen testilento sujui hyvin. Keskipitkän matkan matkustajakone MC-21 on uuden sukupolven koneversio neuvostoajan Tu-134 ja Tu-154 -koneista. Se tulee kilpailemaan suosittujen Boeing 737 ja Airbus 320 -koneiden kanssa. (Interfax, TASS, lenta.ru, life.ru)

Putin kehotti kaupallistamaan satelliittiteknologiaa. Presidentti Putinin mukaan maan kaukokartoitusta satelliitein käytetään paljon sotilaallisissa tarkoituksissa, mutta se on hyvin tärkeää myös meteorologialle, ekologialle ja taloudelle. Alaa tulisi aktiivisesti kaupallistaa ja kehittää yhteistyötä ulkomaiden kanssa. Venäjä aikoo lisätä maata kiertävien kaukokartoitussatelliittien määrää ainakin viiteentoista. Venäjä lähetti 25.5. uuden puolustussatelliitin osaksi maata kiertäviä varhaisvaroitusasemia, joilla havaitaan ja seurataan ohjuslaukaisuja ympäri maailman. (Izvestija, Spaceflightnow.com)

Internet ja tietoyhteiskunta

Venäjä kirii digitaalista jälkeenjääneisyyttään kiinni tietoyhteiskuntastrategialla? Presidentti Putinin toukokuussa vahvistama tietoyhteiskuntastrategia 2017–2030 eroaa paljon edellisestä vuonna 2008 julkaistusta strategiasta. Aiempi strategia asetti konkreettisia tavoitteita (mm. internet 75 prosentille väestöstä, valtion palvelut täysin sähköisiksi, viranomaisten välinen asiakirjavaihto 70-prosenttisesti sähköiseksi ja Venäjän saaminen 20 kehittyneimmän tietoyhteiskunnan joukkoon). Uudessa strategiassa ei ole konkretiaa. Strategian tavoite on edellytysten luominen tietoyhteiskunnan muodostamiselle Venäjällä. Strategia käsittelee suurelta osin tiedon ja infrastruktuurin turvallisuutta, tietojärjestelmien vakautta, pankki- ja julkisia palveluita internetissä, sähköistä kauppaa jne. Hallituksen tulee 1.10. mennessä vahvistaa strategian toimeenpanon tavoitteet ja niihin liittyvä suunnitelma. (*Kommersant, Vedomosti, Rossiiskaja Gazeta*)

Digitaalitaloudesta Venäjän uusi talousveturi. Venäjän uuden digitaalitalouden kehitysohjelman

Digitaalitaloudesta Venäjän uusi talousveturi? Venäjän uuden digitaalitalouden kehitysohjelman mukaan digitaalitalous voi nousta öljy- ja kaasusektorin suuruiseksi talouden tukijalaksi. Ohjelmassa on yhdeksän osa-aluetta, mm. sääntely, informaatioinfrastruktuuri, R&D, koulutus, tietoturvallisuus, Smart City ja digitaalinen terveydenhuolto. Venäjän on määrä vuonna 2019 hyväksyä lait, jotka sisältävät säädöksiä koskien mm. IoT, blockchain, big dataa ja viidennen sukupolven tietoverkkoja. Ulkomaisten serverien kautta kulkevan tietoliikenteen osuus pyritään laskemaan nykyisestä 60 prosentista viiteen prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Henkilötietojen levittämistä kontrolloimaan luodaan erillinen internetsivusto. Venäjän viestintäministeriö ajaa aktiivisesti digitaalitalouden agendaan myös Euraasian talousliitossa. Aleksei Kudrinin mukaan Venäjä on kolmin–nelinkertaisesti jäljessä maailman johtavia talouksia digitaalitalouden kehittämisessä eikä se tule kuromaan eroa kiinni 2024 mennessä. (*TASS, Venäjän viestintäministeriön internetsivut, Izvestija*)

Google vauhdittamaan Venäjällä valmistettujen tuotteiden myyntiä ulkomailla. Venäjän vientiä edistävän Roskongressin mukaan Made in Russia -brändillä myytävien tuotteiden katalogi käännetään jopa yhdelletoista kielelle ja katalogia tullaan levittämään kansainvälisten internetin hakukoneiden kuten Googlen, Yandexin ja Baidun, avulla. (*Izvestija*)

Internetin tuonninkorvaamista suunnitellaan. Viestintäministeriön valmisteleva digitaalitalouden ohjelma sisältää Venäjän osuuden internetistä, Runetin, avaininfrastruktuurin siirtämisen Venäjälle. Tällä pitäisi pystyä estämään Venäjän irrottaminen globaalista internetistä. (*Izvestija*)

Presidentinhallinnon ja hallituksen internetsivustot suojataan. Viestintäministeriö luo erityisen tallennustilan Venäjän presidentinhallinnon ja hallituksen internetresursseille. Internetsivustot sijoitetaan samanaikaisesti useisiin datakeskuksiin, mikä suojaa sivustoja hakkeroinnilta. (*Izvestija*)

Ulkomaisten ohjelmistojen ostokiellon valvontaa valtion virastoissa kiristetään. Viime vuonna perustettu tieto- ja viestintäteknologia-alan tuonninkorvaamisen kompetenssikeskus on ilmoittanut federaation arkistoviraston Rosarhivin ostaneen laittomasti Windows-pohjaisen ohjelmiston. Federaation antimonopolivirasto FAS on määrännyt Rosarhivin perumaan sopimuksen ja palauttamaan rahat. Seuraavaksi kompetenssikeskus tulee tutkimaan federation verohallintoa, jota on myös syytetty ulkomaisten ohjelmistojen ostosta. (*Izvestija*)

Pikaviestipalveluiden valtionvalvontaa aiotaan lisätä. Mobiilien pikaviestipalveluiden, messengereiden, valtiollisen valvonnan lisäämistä koskeva lakiluonnos on toimitettu duuman käsittelyyn. Lakiluonnoksen mukaan pikaviestipalvelun toiminta voidaan estää, jos palvelun tarjoaja ei ole rekisteröinyt käyttäjiään tai se on vastannut kieltävästi viranomaisten pyyntöön rajoittaa tietojen jakelua käyttäjille. (*Vedomosti*)

Puhelinoperaattorit veloitetaan ilmoittamaan hätätilanteista. Venäjän liittoneuvosto on hyväksynyt telekommunikaatiota koskevaan lainsäädäntöön muutokset, joilla teleoperaattorit veloitetaan ilmoittamaan asiakkaille hätätilanteista. Valmistelussa olleiden lakimuutosten nopeaan hyväksymiseen johti Moskovassa 29.5. riehunut hirmumyrsky, joka aiheutti 16 ihmisen kuoleman. Muutosten toimeenpano edellyttää vielä hallituksen tarkempaa säädöstä ilmoitusvelvollisuudesta. (*Vedomosti*)

Maatalous

Venäjä ja Turkki sopivat elintarvikepakotteiden purkamisesta, tomaattien tuontikielto jäi. Alkuvuodesta 2016, venäläiskoneen alas ampumisen jälkeen, Venäjä asetti Turkille joukon elintarvikepakotteita. Pakotteita on lievennetty asteittain ja presidenttien tapaamisessa toukokuussa pakotteet päätettiin poistaa kokonaan lukuun ottamatta turkkilaisten tomaattien tuontikieltoa Venäjälle. Turkki poisti rajoituksia, jotka ovat haitanneet muun muassa venäläisen auringonkukkaöljyn ja vehnän tuontia Turkkiin. Turkkilaisia tomaatteja arvioidaan tulevan Venäjälle paljon laittomasti, muun muassa marokkolaisiksi naamioituina. (*Kommersant, Vedomosti*)

Pakote-elintarvikkeiden tuonti Valko-Venäjän kautta jatkuu. Valko-Venäjän tullin tilastojen mukaan kalan vienti Valko-Venäjältä Venäjälle on kuluvaan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kasvanut 15-kertaisesti edellisvuoteen verrattuna. Venäjän federaation kasvi- ja eläinterveysviranomaisen Rosselhoznadzor epäilee, että elintarvikkeita tuodaan Valko-Venäjän kautta maista, jotka ovat Venäjän asettamien pakotteiden alaisia. Rosselhoznadzor on myös rekisteröinyt tapauksia, joissa turkkilaisia tomaatteja on yritetty tuoda maahan Valko-Venäjän kautta. Venäjä asetti toukokuussa usealle valkovenäläisyhtiölle väliaikaisia maitotuotteiden tuontikieltoja. (*Izvestija*)

Muutoksia ruokaturvastrategiaan? Maatalousministeriö on ehdottanut muutosta kriteereihin, joilla ruokaturva määritellään. Nykyversiossa kriteerinä käytetään kotimaisen tuotannon osuutta markkinoilla olevista tuotteista. Ministeriö ehdottaa elintarvikeviennin huomioimista laskennassa niin, että omavaraisuus voisi periaatteessa ylittää sata prosenttia. (*Izvestija*)

Lemmikkieläinruokien valmistajat kritisoivat ehdotusta laajentaa pakotteita lihaluujauhoon. Lemmikkieläinruokien valmistajien liitto on kirjelmöinyt varamaatalousministeri Nepoklonoville kritisoiden ministeriön ehdotusta laajentaa Venäjän elintarvikepakotteita koskemaan myös lihaluujauhoa (MBM), jota käytetään ruokien raaka-aineena. Tuottajien mukaan kiellolla olisi tuhoisia seurauksia markkinalle. (*Kommersant*)

Lisätukea maatalouden kehittämiseen ja maataloustuotteiden vientiin? Maatalousministeri Aleksandr Tkatchov on esittänyt, että hallitus allokoisi maataloussektorille 36 miljardia ruplaa (n. 600 miljoonaa euroa) ylimääräistä tukea. Tkatchovin mukaan elintarvikepakotteet tullaan poistamaan jossain vaiheessa ja venäläisvalmistajien tulee valmistautua kilpailuun. Ministeriö valmistelee myös mekanismia, joka

kompensoisi maataloustuottajille jopa 80 prosenttia rautatiekuljetuskustannuksista. Tällä halutaan tukea maataloustuotteiden vientiä Venäjän periferia-alueille ja Aasian markkinoille. Tavoitteena on nostaa maataloustuotteiden viennin arvo 21 miljardiin dollariin vuoteen 2020 mennessä. (*Kommersant, RBK*)

Hedelmä- ja vihannestuontia Syyriasta. Venäläinen päivittäistavaraketju Magnit aikoo aloittaa hedelmien ja vihannesten tuonnin Syyriasta. Vuositasolla tuonti voisi olla jopa 90 000 tonnia. Venäjän tullin mukaan Syyriasta tuotiin vuonna 2016 yhteensä vajaa 15 000 tonnia hedelmiä ja vihanneksia. (*Kommersant*)